

**Prawo cywilne - zagadnienia egzaminacyjne – II r. prawa stacj. UMCS – r.
akad. 2021/22
Prawo rzeczowe**

1. **Prawo rzeczowe** w znaczeniu przedmiotowym i podmiotowym.
2. **Cechy konstytutywne i charakterystyczne** podmiotowych praw rzeczowych.
3. **Zasada zamkniętej listy praw rzeczowych.**
4. **Pojęcie i rodzaje rzeczy;** dereifikacja zwierząt; pojęcie i rodzaje nieruchomości; rzeczy oznaczone co do gatunku i co do tożsamości, rzeczy istniejące i rzeczy przyszłe jako przedmiot praw i obrotu.
5. **Zasada *superficies solo cedit*** i wyjątki od niej.
6. **Część składowa rzeczy** – pojęcie; zagadnienie dopuszczalności obrotu częściami składowymi; prawo związane z własnością nieruchomości jako jej część składowa.
7. **Przynależność** – pojęcie; rozporządzenie przynależnością.
8. **Pożytki** – pojęcie, rodzaje; użytki a inne dochody z rzeczy; uprawnienie do pobierania.
9. **Treść i przedmiot prawa własności;** wyznaczniki treści prawa własności; pozytywna i negatywna strona własności; pozytywna i negatywna definicja własności.
10. **Przestrzenne i czasowe granice własności;** własność wód; własność górnicza.
11. **Stosunki sąsiedzkie;** zakres tzw. prawa sąsiedzkiego; immisje – pojęcie, rodzaje i skutki prawne; ochrona przed immisjami.
12. **Pojęcie i środki ochrony własności;** ochrona petytoryjna a ochrona posesoryjna.
13. **Roszczenie windykacyjne i negatoryjne** – pojęcie; legitymacja czynna i bierna w procesie; **roszczenia uzupełniające** – rodzaje, przesłanki powstania i realizacji.
14. **Roszczenia samoistnego posiadacza o zwrot nakładów** na rzecz – przesłanki powstania i realizacji; sposoby rozliczeń z właścicielem; budowa na cudzym gruncie; przesłanki roszczenia o wykup zabudowanego gruntu (art. 231 k.c.).
15. **Rozgraniczenie gruntów** – pojęcie i funkcja; kryteria rozgraniczenia.
16. **Przeniesienie własności** – pojęcie, zasady (podwójny skutek umów zobowiązujących; kauzalność materialna i formalna; warunek i termin; forma aktu notarialnego; konsensualność i odstępstwa od niej (wymóg przeniesienia posiadania; konstytutywny wpis do księgi wieczystej); zasada *nemo plus iuris. Powiernicze (fiducjarne) nabycie własności.*
17. **Zrzeczenie się własności.**
18. **Zasiedzenie** – przedmiot, przesłanki, skutki; charakter prawny sądowego stwierdzenia zasiedzenia; przedmiotowe wyłączenia spod zasiedzenia; ograniczenia podmiotowe.
19. **Przemilczenie** – pojęcie, przesłanki, skutki. Znalezienie rzeczy: obowiązki i uprawnienia znalazcy; nabycie własności rzeczy znalezionej; znalezienie tzw. skarbu i nabycie jego własności.
20. **Wywłaszczenie** – pojęcie, przedmiot i skutki.
21. **Współwłasność** – pojęcie, rodzaje (ułankowa, łączna – różnice); zasady zarządu rzeczą wspólną w stosunku współwłasności ułankowej (zarząd według ustawy, umownie określony; przymusowy); zasady korzystania z rzeczy wspólnej; podział *quoad usum*; zniesienie współwłasności – tryby, sposoby i skutki.
22. **Użytkowanie wieczyste** – dwutorowość regulacji; przedmiot, treść, funkcja, odpłatność, terminowy charakter; nabycie pochodne konstytutywne (ustanowienie), pierwotne translatywne (zasiedzenie); wygaśnięcie (rozliczenie nakładów wieczystego użytkownika, skutki w odniesieniu do hipoteki obciążającej użytkowanie wieczyste); przekształcenie użytkownika

wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (ustawa z 20. 07. 2018 r.).

23. **Odrębna własność lokali** – przedmiot, sposoby ustanowienia; wspólnota mieszkaniowa – pojęcie i status cywilnoprawny; nieruchomości wspólna właścicieli lokali – pojęcie i zasady zarządu.
24. **Ograniczone prawa rzeczowe** – pojęcie, typy, przedmiot; powstanie i wygaśnięcie; przechodniość i zbywalność; zasady rozstrzygania kolizji; ochrona.
25. **Użytkowanie** – przedmiot, treść, powstanie i wygaśnięcie; użytkowanie jako forma *timesharingu*.
26. **Służebności** – pojęcie, rodzaje; służebności gruntowe; służebności osobiste; służebność przesyłu; służebności czynne i bierne – pojęcie, rodzaje; służebność drogi koniecznej; nabycie służebności w trybie zasiedzenia – przedmiot i przesłanki.
27. **Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu** – przedmiot, nabycie; zbywalność, dziedziczność; wspólność prawa; przekształcenie w prawo odrębnej własności lokalu.
28. **Przewłaszczenie na zabezpieczenie** – pojęcie, funkcja, przedmiot przewłaszczenia, dopuszczalność.
29. **Zastaw** – pojęcie, treść, funkcja; przedmiot obciążenia, przedmiot zabezpieczenia; powstanie zastawu; rodzaje zastawu; akcesoryjność zastawu; sposoby zaspokojenia zastawnika; tzw. zastaw lombardowy; wygaśnięcie zastawu.
30. **Zastaw rejestrowy** – powstanie, strony stosunku zastawu rejestrowego; przedmiot obciążenia, przedmiot zabezpieczenia; akcesoryjność; sposoby zaspokojenia zastawnika rejestrowego; wygaśnięciu zastawu rejestrowego.
31. **Hipoteka** – pojęcie, treść, funkcja; przedmiot obciążenia, przedmiot zabezpieczenia; powstanie hipoteki; rodzaje hipoteki: umowna; jednostronnie

ustanawiana (hipoteka przymusowa; hipoteka zabezpieczająca wierzytelności obligatariuszy - art. 31 ustawy z 15.01.2015 r o obligacjach); ustawowa; łączna; akcesoryjność hipoteki; zasada szczególności hipoteki; rozporządzenie opróżnionym miejscem hipotecznym; zaspokojenie wierzyciela hipotecznego; wygaśnięcie hipoteki.

32. **Księgi wieczyste** – pojęcie, funkcja; zasady ksiąg wieczystych: formalnoprawne (powszechności, systemu realnego, jawności, ujawniania praw rzeczowych i wskazanych w ustawie praw obligacyjnych); materialnoprawne (wpisu, rękojmi, domniemań związanych z wpisem; pierwszeństwa praw rzeczowych wpisanych; rozszerzonej skuteczności praw osobistych i roszczeń); teleinformatyczny system prowadzenia ksiąg wieczystych; budowa (działy) księgi wieczystej; pojęcie i rodzaje wpisów w księdze wieczystej; pojęcie i cel postępowania wieczystoksięgowego oraz postępowania o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.
33. **Postaci i pojęcie faktycznego władztwa nad rzeczą** (posiadanie, dzierżenie, prekarium).
34. **Posiadanie** – pojęcie i rodzaje; nabycie i utrata posiadania.
35. **Ochrona posiadania** – przesłanki i tryby (ochrona własna i sądowa); model czystego procesu posesoryjnego.